

Wyrok z dnia 20 kwietnia 2011 r., I CSK 410/10

Wyrok Trybunału Konstytucyjnego, odraczający w czasie utratę mocy obowiązującej przepisu uznanego za niezgodny z Konstytucją, nie stanowi podstawy wznowienia postępowania przewidzianej w art. 401¹ k.p.c., chyba że w jego sentencji orzeczono o indywidualnej korzyści dla osoby, która wniosła skargę konstytucyjną.

Sędzia SN Barbara Myszka (przewodniczący)

Sędzia SN Teresa Bielska-Sobkowicz

Sędzia SN Krzysztof Pietrzykowski (sprawozdawca)

Sąd Najwyższy w sprawie ze skargi Tomasza G. o wznowienie postępowania zakończonego wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 8 czerwca 2006 r., wydanym w sprawie z powództwa Tomasza G. przeciwko Skarbowi Państwa – Ministrowi Finansów o zapłatę, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 20 kwietnia 2011 r. skarg kasacyjnych strony pozwanej i powoda od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 28 grudnia 2009 r.

uchylił zaskarżony wyrok oraz wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 10 czerwca 2009 r. w punktach I, III, IV i V i odrzucił skargę powoda o wznowienie postępowania, nie obciążając go kosztami postępowania wywołanego tą skargą oraz oddalił skargę kasacyjną powoda, nie obciążając go kosztami postępowania kasacyjnego.

Uzasadnienie

Sąd Okręgowy w Warszawie wyrokiem z dnia 8 czerwca 2006 r. oddalił powództwo Tomasza G. przeciwko Skarbowi Państwa – Ministrowi Finansów o zapłatę kwoty 90 400 zł z odsetkami z tytułu wykupu przedwojennych obligacji Skarbu Państwa. Podkreślił, że roszczenie powoda nie zasługuje na uwzględnienie ze względu na brak realnej wartości ekonomicznej obligacji. W stanie prawnym istniejącym w dniu orzekania nie było podstaw do waloryzacji dochodzonego przez

powoda świadczenia, gdyż możliwość zastosowania klauzuli waloryzacyjnej zamieszczonej w art. 358¹ § 3 k.c. w odniesieniu do przedwojennych obligacji skarbowych została wyłączona przez art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 1990 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny (Dz.U. Nr 55, poz. 321). Sąd Okręgowy w Warszawie postanowieniem z dnia 26 września 2006 r. odrzucił apelację powoda od wyroku z dnia 8 czerwca 2006 r.

W dniu 21 lipca 2008 r. Tomasz G. wniósł skargę o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 8 czerwca 2006 r. Jako podstawę prawną wznowienia postępowania wskazał art. 401¹ k.p.c., powołując się na wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 24 kwietnia 2007 r., SK 49/05 (OTK-A Zb.Urz. 2007, nr 4, poz. 39).

Wyrokiem z dnia 10 czerwca 2009 r. Sąd Okręgowy w Warszawie zmienił wyrok tego Sądu z dnia 8 czerwca 2006 r. w ten sposób, że zasądził od Skarbu Państwa – Ministra Finansów na rzecz Tomasza G. kwotę 478 134,81 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 10 czerwca 2009 r., odrzucił skargę w części dotyczącej żądania zmiany wyroku w zakresie odsetek, a w pozostałym zakresie skargę oddalił.

Sąd Okręgowy ustalił, że powód jest posiadaczem 59 obligacji na okaziciela o nominalnej wartości 90 400 zł. Obligacje te zostały wyemitowane dnia 1 czerwca 1936 r. i miały być stopniowo wykupywane począwszy od 1 grudnia 1936 r. przez 60 lat drogą corocznych losowań lub tzw. skupu z wolnej ręki zgodnie z planem amortyzacji i miały zostać umorzone w całości do dnia 1 grudnia 1995 r. Obligacje miały przynosić odsetki w wysokości 3% rocznie, a ich wypłata miała być dokonana w złotych według równowartości 900/5332 grama czystego złota za 1 złoty w złocie. Po drugiej wojnie światowej Skarb Państwa nie podjął ich wykupu. W dniu wniesienia skargi o wznowienie postępowania cena skupu 1 grama złota monetarnego w próbie 1.000 w Narodowym Banku Polskim wynosiła 62,67 zł.

Sąd Okręgowy uznał, że skarga o wznowienie postępowania została wniesiona w terminie przewidzianym w art. 407 § 2 k.p.c. Przyjął, że dochodzone przez powoda roszczenie nie uległo przedawnieniu. Obligacje miały być umorzone do dnia 1 grudnia 1995 r., termin przedawnienia upływał więc w dniu 1 grudnia 2005 r., skoro zaś powództwo zostało wytoczone dnia 30 listopada 2005 r., przerwało bieg przedawnienia roszczenia. Sąd Okręgowy podkreślił, odnosząc się do skutków prawnych wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 24 kwietnia 2007 r., że wobec

utrąty mocy obowiązującej art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 1990 r. dopuszczalne jest dokonanie na podstawie art. 358¹ k.c. waloryzacji dochodzonego przez powoda świadczenia pieniężnego, powstałego przed dniem 30 października 1950 r. W niniejszej sprawie oczywisty jest radykalny spadek siły nabywczej pieniądza od czasu powstania zobowiązania do dnia wymagalności świadczenia, a żądanie waloryzacji nie jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego ani nie narusza interesów stron. Sąd Okręgowy przyjął, że właściwym miernikiem wartości służącym do ustalenia zwaloryzowanej wysokości świadczenia jest cena skupu złota monetarnego ogłaszana przez Narodowy Bank Polski. Posiadane przez powoda obligacje w kwocie nominalnej 90 400 zł miały być wykupione w stosunku 1 zł za równowartość 900/5332 g czystego złota, zatem kwota ta odpowiadałaby 15 258,81 g złota. Skoro gram złota w dniu wniesienia skargi o wznowienie postępowania kosztował 62,67 zł, to zwaloryzowana wartość obligacji wynosiłaby 956 269,62 zł. Sąd Okręgowy uznał jednak, że nie jest uzasadnione obciążanie wyłącznie dłużnika skutkami deprecjacji pieniądza i zasądził na rzecz powoda połowę tak obliczonej kwoty zwaloryzowanego świadczenia.

Powód w apelacji zaskarżył wyrok Sądu Okręgowego w części oddalającej w pozostałym zakresie skargę o wznowienie postępowania, a pozwany w części zasądzającej na rzecz powoda kwotę 478 134,81 zł z ustawowymi odsetkami.

Sąd Apelacyjny w Warszawie wyrokiem z dnia 28 grudnia 2009 r. zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że zasądzoną kwotę 478 134,81 zł z odsetkami ustawowymi obniżył do kwoty 191 253,92 zł z odsetkami ustawowymi oraz oddalił powództwo co do kwoty 286 880,89 zł z odsetkami ustawowymi, oddalił apelację powoda w całości i apelację pozwanego w pozostałym zakresie.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego, odroczenie wejścia w życie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 24 kwietnia 2007 r. miało na celu przygotowanie i wprowadzenie w życie regulacji prawnych odnoszących się do sytuacji osób posiadających obligacje emitowane przed drugą wojną światową przez Skarb Państwa. Poza sporem pozostaje okoliczność, że ustawodawca nie poczynił w tej kwestii żadnych kroków. W uzasadnieniu wyroku Trybunał Konstytucyjny podkreślił, że stwierdzenie niekonstytucyjności art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 1990 r. stworzy posiadaczom obligacji skarbowych dostęp do gwarantowanej przez art. 358¹ § 3 k.c. waloryzacji dochodzonych przez nich roszczeń. Według Sądu Apelacyjnego, skutkiem wyroku Trybunału Konstytucyjnego jest możliwość

zastosowania waloryzacji sądowej w odniesieniu do zobowiązań wynikających z obligacji skarbowych. Utrata realnej wartości obligacji jest bezsporna, jednak nie doszło do niej na skutek hiperinflacji, ale w konsekwencji wejścia w życie art. 6 ust. 2 w związku z art. 4 dekretu z dnia 27 lipca 1949 r. o zaciąganiu nowych i określaniu wysokości nie umorzonych zobowiązań pieniężnych (Dz.U. Nr 45, poz. 332) i art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 28 października 1950 r. o zmianie systemu pieniężnego (Dz.U. Nr 50, poz. 459). Sąd Apelacyjny uznał, że skutki działania tych aktów prawnych mogą być uznane za zdarzenia stanowiące przesłankę waloryzacji sądowej.

Sąd Apelacyjny, uwzględniając częściowo apelację pozwanego, przyjął, że wysokość świadczenia przysługującego powodowi powinna być określona przy uwzględnieniu innych rozwiązań prawnych zmierzających do zaspokojenia roszczeń osób, które doznały strat majątkowych w okresie poprzedzającym zmiany polityczne w 1989 r. Podkreślił, że np. prawo do rekompensaty za mienie pozostawione poza obecnymi granicami Rzeczypospolitej Polskiej zostało ograniczone do 20% wartości posiadanych praw majątkowych (art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 8 lipca 2005 r. o realizacji prawa do rekompensaty z tytułu nieruchomości pozostawionych poza obecnymi granicami Rzeczypospolitej Polskiej, Dz.U. Nr 169, poz. 1418 ze zm.). Z tego względu zasądzoną przez Sąd Okręgowy kwotę 478 134,81 zł obniżył do kwoty 191 253,92 zł, stanowiącej 20% kwoty 956 269,62 zł.

Powód w skardze kasacyjnej zaskarżył wyrok Sądu Apelacyjnego w części dotyczącej oddalenia powództwa co do kwoty 286 880,89 zł oraz oddalenia apelacji powoda co do kwoty 52 136 zł, zarzucając naruszenie art. 5 i 358¹ § 3 k.c. oraz art. 316 § 1 k.p.c. Wniósł o uchylenie wyroku Sądu Apelacyjnego w zaskarżonej części i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Skarb Państwa w skardze kasacyjnej zaskarżył wyrok Sądu Apelacyjnego w części "utrzymującej w mocy" wyrok Sądu Okręgowego zasądzający od pozwanego na rzecz powoda kwotę 191 253,92 zł oraz oddalającej apelację pozwanego w pozostałym zakresie, zarzucając naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 386 § 3 w związku z art. 410 § 1 w związku z art. 401¹ k.p.c., oraz prawa materialnego przez błędną wykładnię art. 358¹ § 3 k.c. Wniósł o uchylenie wyroku Sądu Apelacyjnego w zaskarżonej części i wyroku Sądu Okręgowego w części zaskarżonej apelacją pozwanego oraz odrzucenie w tym zakresie skargi o wznowienie postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 24 kwietnia 2007 r., SK 49/05, stwierdził m.in., że art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 1990 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny w zakresie, w jakim ogranicza dostęp do waloryzacji sądowej, zagwarantowanej w art. 358¹ § 3 k.c. w odniesieniu do zobowiązań pieniężnych powstałych przed dniem 30 października 1950 r., wynikających z obligacji emitowanych przez Skarb Państwa, jest niezgodny z art. 64 ust. 1 i 2 w związku z art. 32 ust. 1 Konstytucji, oraz że przepis ten we wskazanym zakresie traci moc obowiązującą z upływem 12 miesięcy od dnia ogłoszenia wyroku w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej. Jest to tzw. zakresowy wyrok odraczający utratę mocy obowiązującej zakwestionowanego przepisu, rozważenia wymagają skutki czasowe tego wyroku, w szczególności w aspekcie dopuszczalności wznawiania już zakończonych postępowań sądowych.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego zdecydowanie przeważa pogląd o skuteczności *ex tunc* wyroków Trybunału Konstytucyjnego (zob. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 7 grudnia 2006 r., III CZP 99/06, OSNC 2007, nr 6, poz. 79, uchwały Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2001 r., III ZP 30/00, OSNP 2001, nr 23, poz. 685, z dnia 3 lipca 2003 r., III CZP 45/03, OSNC 2004, nr 9, poz. 136, z dnia 23 stycznia 2004 r., III CZP 112/03, OSNC 2005, nr 4, poz. 61, z dnia 23 czerwca 2005 r., III CZP 35/05, OSNC 2006, nr 5, poz. 81, z dnia 19 maja 2006 r., III CZP 26/06, OSNC 2007, nr 3, poz. 39, wyroki Sądu Najwyższego z dnia 10 listopada 1999 r., I CKN 204/98, OSNC 2000, nr 5, poz. 94, z dnia 19 grudnia 1999 r., I CKN 632/98, nie publ., z dnia 19 kwietnia 2000 r., II CKN 272/00, nie publ., z dnia 15 stycznia 2003 r., IV CKN 1693/00, nie publ., z dnia 9 października 2003 r., I CK 150/02, OSNC 2004, nr 7-8, poz. 132, z dnia 29 października 2003 r., III CK 34/02, OSP 2005, nr 4, poz. 54, z dnia 30 września 2004 r., IV CK 20/04, OSNC 2005, nr 9, poz. 161, z dnia 26 listopada 2004 r., V CK 270/04, nie publ., z dnia 12 stycznia 2005 r., I CK 457/04, nie publ., z dnia 7 października 2005 r., II CK 756/04, "Monitor Prawniczy" 2005, nr 21, s. 1027, z dnia 14 września 2006 r., III CSK 102/06, nie publ., z dnia 15 czerwca 2007 r., II CNP 37/07, nie publ., z dnia 13 grudnia 2007 r., I CSK 315/07, nie publ., z dnia 19 czerwca 2008 r., V CSK 31/08, OSNC-ZD 2009, nr A, poz. 16, z dnia 20 maja 2009 r., I CSK 379/08, OSNC 2009, nr 10, poz. 172, z dnia 10 grudnia 2009 r., III CSK 110/09, OSNC 2010, nr 5, poz. 82 oraz postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7

grudnia 2000 r., III ZP 27/00, OSNP 2001, nr 10, poz. 331, z dnia 15 kwietnia 2004 r., IV CK 272/03, nie publ.).

Od zasady skuteczności wyroku Trybunału Konstytucyjnego *ex tunc* istnieją jednak wyjątki mające podstawę w przepisach Konstytucji. Należy w związku z tym podkreślić, że jeżeli przepis, który został uznany za niezgodny z Konstytucją, był zgodny z poprzednio obowiązującymi przepisami konstytucyjnymi, wyrok Trybunału Konstytucyjnego jest skuteczny nie od dnia wejścia przepisu w życie, ale od dnia wejścia w życie Konstytucji. Retroaktywność takiego wyroku wprawdzie istnieje, ale nie jest ona pełna. Spostrzeżenie to odnosi się np. do wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 4 grudnia 2001 r., SK 18/00 (OTK Zb.Urz. 2001, nr 8, poz. 256), w którym stwierdzono niezgodność art. 418 k.c. z art. 77 ust. 1 Konstytucji.

Trybunał Konstytucyjny może też w sentencji wyroku wyłączyć jego retroaktywność w pełnym zakresie. Takie rozwiązanie zostało przyjęte np. w wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 31 stycznia 2001 r., P. 4/99 (OTK Zb.Urz. 2001, nr 1, poz. 5), dotyczącym uznania niektórych przepisów kodeksu cywilnego o dziedziczeniu gospodarstw rolnych za niezgodne z Konstytucją, w którym jako cezurę czasową przyjęto datę ogłoszenia wyroku w Dzienniku Ustaw. Zdaniem Trybunału Konstytucyjnego, nie jest wykluczone stwierdzenie, że o zakresie niezgodności określonego przepisu z Konstytucją może decydować kryterium czasu; w takiej sytuacji niekonstytucyjność nie ma charakteru absolutnego i nieograniczonego, ale odnosi się do pewnego wycinka czasu, co do którego mocą decyzji prawodawcy obowiązuje nakaz stosowania przepisów o treści niezgodnej z Konstytucją. Kolejny przykład wyłączenia retroaktywności wyroku Trybunału Konstytucyjnego wynika z wyroku Sądu Najwyższego z dnia 26 stycznia 2011 r., II CSK 335/10 ("Biuletyn SN" 2011, nr 4, s. 8), według którego wyrok Trybunału Konstytucyjnego nie jest skuteczny *ex tunc* w takim zakresie, w jakim naruszałoby to zasadę ochrony praw słusznie nabytych (art. 2 Konstytucji RP).

Najbardziej jednak charakterystyczny przykład wyłączenia skuteczności *ex tunc* wyroku Trybunału Konstytucyjnego wynika z odroczenia utraty mocy obowiązującej zakwestionowanego przepisu. Zgodnie z art. 190 ust. 3 Konstytucji, Trybunał Konstytucyjny może określić inny termin utraty mocy obowiązującej aktu normatywnego, przy czym – jeżeli chodzi o ustawę – termin ten nie może przekroczyć osiemnastu miesięcy. W orzecznictwie Sądu Najwyższego jednolicie przyjmuje się, że określenie późniejszej daty utraty mocy obowiązującej aktu

normatywnego nie może być tłumaczone inaczej niż jego pozostawienie przez oznaczony czas w porządku prawnym i oznacza, iż Trybunał Konstytucyjny, mimo stwierdzenia niezgodności aktu z przepisami wyższego rzędu, działając w granicach kompetencji, utrzymuje w mocy normę prawną. Do wskazanej zatem w wyroku Trybunału Konstytucyjnego daty utraty mocy obowiązującej przepis musi być uznany za zgodny z Konstytucją, a tym samym wyłączony jest skutek retrospektywny takiego wyroku (zob. uchwały Sądu Najwyższego z dnia 3 lipca 2003 r., III CZP 45/03, OSNC 2004, nr 9, poz. 136, z dnia 24 stycznia 2004 r., III CZP 112/03, OSNC 2005, nr 4, poz. 61 i z dnia 23 czerwca 2005 r., III CZP 35/05, OSNC 2006, nr 5, poz. 81, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 kwietnia 2006 r., IV CSK 28/06, OSNC 2007, nr 2, poz. 31 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 listopada 2008 r., V CZ 73/08, nie publ.).

Zgodnie z art. 401¹ k.p.c., można żądać wznowienia postępowania również w wypadku, gdy Trybunał Konstytucyjny orzekł o niezgodności aktu normatywnego z Konstytucją, ratyfikowaną umową międzynarodową lub z ustawą, na podstawie którego zostało wydane orzeczenie. Oczywiście jednak nie każdy wyrok Trybunału Konstytucyjnego, który formalnie odpowiada hipotezie normy prawnej zamieszczonej w tym przepisie, może stanowić podstawę wznowienia postępowania. Sąd Najwyższy przyjął w uchwale składu siedmiu sędziów z dnia 17 grudnia 2009 r., III PZP 2/09 (OSNC 2010, nr 7-8, poz. 97), że orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego stwierdzające w sentencji niezgodność z Konstytucją określonej wykładni aktu normatywnego, które nie powoduje utraty mocy obowiązującej przepisu, nie stanowi podstawy do wznowienia postępowania przewidzianej w art. 401¹ k.p.c. Zgodnie zaś z postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 29 kwietnia 2010 r., IV CO 37/09 (OSNC 2010, nr 12, poz. 166), wyrok Trybunału Konstytucyjnego, stwierdzający w sentencji niezgodność z Konstytucją braku określonej regulacji prawnej, nie stanowi podstawy wznowienia postępowania przewidzianej w art. 401¹ k.p.c. Nie stanowią zatem podstawy wznowienia postępowania tzw. negatywne wyroki interpretacyjne oraz tzw. wyroki prawotwórcze Trybunału Konstytucyjnego.

Również wyrok Trybunału Konstytucyjnego odraczający w czasie utratę mocy obowiązującej zakwestionowanego przepisu uniemożliwia wznowienie postępowania zakończonego przed upływem terminu określonego w sentencji takiego wyroku, skoro bowiem zakwestionowany przepis nadal jest stosowany,

nietrafne jest twierdzenie, że wydawane na jego podstawie orzeczenia mogłyby być następnie kwestionowane w drodze wznowienia postępowania. Tym bardziej więc w rozważanej sytuacji nie jest dopuszczalne wznawianie postępowań w sprawach prawomocnie zakończonych przed wejściem w życie wyroku Trybunału Konstytucyjnego, tj. przed dniem ogłoszenia wyroku w Dzienniku Ustaw (art. 190 ust. 3 *in principio* Konstytucji). *Lege non distinguente* nie ma przy tym znaczenia, na jakiej podstawie zostało wszczęte postępowanie przed Trybunałem Konstytucyjnym – wniosku uprawnionego podmiotu (art. 191 Konstytucji), pytania prawnego sądu (art. 193 Konstytucji) czy skargi konstytucyjnej (art. 79 Konstytucji).

Jednakże, jak przyjął Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 16 kwietnia 2008 r., I CZ 29/08 (OSNC-ZD 2009, nr B, poz. 43), jeżeli Trybunał Konstytucyjny w wyroku wydanym wskutek wniesienia skargi konstytucyjnej odroczył utratę mocy obowiązującej przepisu uznanego za niezgodny z Konstytucją, ale nie orzekł w przedmiocie przyznania wnioskodawcy indywidualnej korzyści, wnioskodawca nie jest uprawniony do złożenia skargi o wznowienie postępowania, w którym orzeczenie wydano na podstawie niekonstytucyjnego przepisu przed wejściem w życie tego wyroku. Sąd Najwyższy podkreślił, że w niektórych wyrokach Trybunał Konstytucyjny, odraczając utratę mocy obowiązującej zakwestionowanego przepisu, stosuje indywidualną korzyści albo wyraźnie ją wyłącza. Do pierwszej grupy należą wyroki Trybunału Konstytucyjnego z dnia 18 maja 2004 r., SK 38/03 (OTK-A Zb.Urz. 2004, nr 5, poz. 45) i z dnia 31 marca 2005 r., SK 26/02 (OTK-A Zb.Urz. 2004, nr 11, poz. 120), a także wyrok z dnia 27 października 2004 r., SK 1/04 (OTK-A Zb.Urz. 2004, nr 9, poz. 96), w którym Trybunał Konstytucyjny orzekł o niezgodności z Konstytucją art. 401¹ k.p.c. w pierwotnym brzmieniu. Do drugiej grupy należy wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 24 października 2007 r., SK 7/06 (OTK-A Zb.Urz. 2007, nr 9, poz. 108), dotyczący kompetencji asesorów do wydawania orzeczeń. W obu wypadkach Trybunał Konstytucyjny, rozstrzygając w sentencji wyroku o dopuszczalności wznowienia postępowania, niewątpliwie kierował się względami słuszności. W konkluzji należy przyjąć, że wyrok Trybunału Konstytucyjnego, odraczający w czasie utratę mocy obowiązującej przepisu uznanego za niezgodny z Konstytucją, nie stanowi podstawy wznowienia postępowania przewidzianej w art. 401¹ k.p.c., chyba że w jego sentencji została orzeczona indywidualna korzyści dla osoby, która wniosła skargę konstytucyjną.

Najczęściej jednak Trybunał Konstytucyjny, odraczając utratę mocy obowiązującej zakwestionowanego przepisu, w ogóle w sentencji wyroku nie wypowiada się o indywidualnej korzyści. Również wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 24 kwietnia 2007 r., SK 49/05, nie zawiera rozstrzygnięcia w tym zakresie, a ponadto został wydany na skutek skargi konstytucyjnej, która została wniesiona przez inną osobę niż powód w niniejszej sprawie. Z tego względu skarga powoda o wznowienie postępowania podlega odrzuceniu jako niedopuszczalna (art. 410 § 1 k.p.c.).

Wobec zasadności podniesionego w skardze kasacyjnej Skarbu Państwa zarzutu naruszenia art. 410 § 1 w związku z art. 401¹ k.p.c. zbędne jest odnoszenie się do zarzutu naruszenia art. 358¹ § 3 k.c. Należy jednak na marginesie podkreślić, że – według wyroku Sądu Najwyższego z dnia 5 lutego 2009 r., I CSK 331/08 ("Monitor Prawniczy" 2011, nr 8, s. 448) – zawarta w uzasadnieniu wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 24 kwietnia 2007 r., SK 49/05, motywacja niezgodności art. 12 ust. 1 ustawy z 1990 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny z Konstytucją wyraźnie sugeruje możliwość waloryzacji świadczeń pieniężnych także z powodu utraty ich wartości wskutek oddziaływania przepisów powoływanego dekretu z dnia 27 lipca 1949 r. o zaciąganiu nowych i określaniu wysokości nie umorzonych zobowiązań pieniężnych oraz ustawy z dnia 28 października 1950 r. o zmianie systemu pieniężnego. Dokonywanie waloryzacji w tym zakresie pozostawałoby jednak w zdecydowanej sprzeczności z zajęтым w omawianym wyroku stanowiskiem o nieodwracalności skutków oddziaływania wspomnianych przepisów, a tkwiąca w tym wyroku sprzeczność, związana z umorzeniem postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym w sprawie stwierdzenia ich niezgodności z Konstytucją, mogłaby być źródłem bardzo poważnych trudności przy rozstrzygnięciu przez sądy o waloryzacji świadczeń pieniężnych na żądanie właścicieli przedwojennych obligacji.

Z tych powodów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁶ k.p.c. orzekł, jak w sentencji.